

Nyheter fra Høvåg kirke og Høvåg bedehus • 80. årgang • Nr. 2/2020 • September 2020

Endelig konfirmert!

Glade konfirmanter fra første pulje, lørdag 22. august: Jonatan Lyng Landmark, Amalie Sonne Tveide, Belinda Tan Pedersen, Aslak Thorvaldsen Smith, Daniel Elias Krossen, Jacob Jonassen og Thomas Høiseth Hannaas.

FOTO: TERJE SKJERDAL

Etter fire måneders ventetid kunne Høvåg-konfirmantene endelig gratulere hverandre med den store dagen. Konfirmasjonene ble gjennomført i fire ulike gudstjenester over to helger. Se bilder side 3.

Kirke i stua

Maria, mor til Johannes Markus, hadde kirke hjemme. En kveld var stua full av folk. De var ganske bekymret: Peter, lederen deres, var arrestert! Mens de ba for ham og andre, banket det på døra. Tjenestjenta Rode gikk for å se hvem det var. Gjennom døra hørte hun stemmen til Peter. Hun ble så glad og forfjamset at hun glemte å lukke opp! Hun løp inn til de andre og ropte:

- Peter er her!

Så fikk han komme inn og selv fortelle om engelen som kom og befrikk ham.

Marias hus lå i Jerusalem. Oppe i Kapernaum var det i huset til Peter de møttes, de som trodde på Jesus og fulgte hans Vei. På Tyrkias vestkyst, i havnebyen Troas, lå et hus med tre etasjer. Øverst oppe var det en stor sal. Der hadde de også kirke, iallfall den gangen Paulus kom på besøk. Det var stas med besøk av den store apostelen!

Folk var i humør til et langt møte, og Paulus hadde MYE på hjertet. Han talte og talte, det ble kveld og natt. Oljelampene lyste og hjertene var åpne, men i vinduskarmen ble unggutten Evtykos trøttere og trøttere. Til slutt falt han ut av vinduet.

Folk styrtet ned trappa det forteste de kunne. Gutten lå livløs på bakken. Men Paulus omfavnet ham, og det var som om livskraften fra Jesus bodde i ham, for nå begynte gutten å puste igjen. Et under!

En kort sjøreise fra Troas lå den greske byen Filippi. Her

ble huset til Lydia det første samlingsstedet for de kristne. Lydia handlet med kostbare purpurtoyer og hadde trolig et stort og vakkert hus.

Over alt hvor evangeliet om Jesus kom, skjedde det samme: Hjemmene ble samlingssteder. De hadde kirke i stua, rett og slett. Det fantes ikke kirkehus.

Jeg har tenkt på disse historiene, disse hjemmene, nå i koronatiden. Vi kan heldigvis møtes både i kirka og på bedehuset, men vi må være mer forsiktige enn vanlig. Kanskje dette er tiden for å dra i gang en gruppe hjemme i egen stue, med utgangspunkt i de kohortene man uansett tilhører? Ta gjerne kontakt hvis du liker tanken og har lyst til å prøve!

(Historiene om Rode, Evtykos og Lydia er hentet fra Apostlenes gjerninger, kapittel 12, 16 og 20. At Peters hus ble en huskirke, vet vi pga. arkeologiske utgravninger.)

Kathrine Tallaksen Skjerdal
Sokneprest i Høvåg

En frelsesbønn

Jesus står med åpne armer og sier: «Kom til meg alle dere som strever og bærer tunge byrder, og jeg vil gi dere hvile» (Matt 11,28). Kanskje vi har en barnetro og ber ofte til Jesus. Kanskje vi kan Fadervår som vi lærte på skolen.

Vi må tenke at Jesus ikke kom til jorda for å dømme oss for noe, for Gud sendte ikke sin sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham (Joh 3,17). Paulus understreker i 1 Tess 5 at Gud ikke har bestemt oss for vrede. Det er viktig å legge merke til.

Her er en frelsesbønn fra bladet Håp (Evangeliesenteret). Når vi har bedt den og mener det, er vi Guds barn. Med hjertet tror vi, og med munnen bekjenner vi til frelse, derfor er det viktig å si det høyt til noen, og gjerne vise at du har tatt standpunkt ved å gå til nattverd. Å være Guds barn er å høre til! Vi ønsker å være en menighet som har plass til alle!

Bønn

«Jesus, jeg inviterer deg inn i mitt liv. Jeg tror at du døde for mine synder, og at du stod opp igjen. Jeg tror at du er Guds sønn og jeg vil at du skal være Herre i mitt liv. Jeg takker deg for at frelsen er ferdig, og at jeg er et Guds barn!»

Signe Lilleholt

- Nyhetsblad for Høvåg kirke og Høvåg bedehus, Lillesand kommune. Tre utgaver i året.
- Opplag: 1000. Blir delt ut i alle postkasser i soknet. For å få bladet tilsendt utenbygds, ta kontakt med Karin Alfsen (kalfsen@online.no).
- Redaksjon: Redaktør Terje Skjerdal (terje.skjerdal@nla.no, tlf. 911 94 995), Karin Alfsen, Harald Avtjern, Johan Berglihn, Håkon Lilleholt, Signe Lilleholt, Fredrik Nagell-Dahl og Vibeche Grødum.
- Bladet baseres på frivillige gaver. Konto: 0530.46.54505

Årets Høvåg-konfirmanter

22. AUGUST 2020 Jenter: Silje Haugland, Thea Modal Eide, Amalie Sonne Tveide og Belinda Tan Pedersen. Gutter: Daniel Elias Krossen, Thomas Høiseth Hannaas, Jonathan Kvalbein, Jonatan Lyng Landmark, Aslak Thorvaldsen Smith, Jacob Jonassen og Eirik Kamperhaug Moen. Flankert av sokneprest Kathrine T. Skjerdal og ungdomsleder Øyvind Løvbrekke Wallann.

5. SEPTEMBER 2020 Jenter: Anine Kvås, Maja Lund, Amalie Homdrom og Ane Sofie Lien. Gutter: Even Skaar, Vebjørn Naalsund, Erlend Hodne, Erik Schlytter Malmstein og Kevin Dybesland. Sokneprest Kathrine T. Skjerdal og ungdomsleder Øyvind Løvbrekke Wallann på hver sin side. (PS: Konfirmentene tilhører samme klassekohort, og har derfor fritak fra enmetersregelen.)

Tallak Skjerdal (9) og Andreas Eidjord (9) kommer i mål etter ti runder. Det er lillebrødrene til Andreas, Benjamin (6) og Johannes (3), som holder målsnora.

Misjonsalliansens innsamlingsleder Kjetil Abrahamsen (til venstre) og generalsekretær Andreas Andersen (til høyre) var imponert over Andreas og Tallak, og kom til Høvåg for å si takk for innsatsen.

Andreas og Tallak løp inn 30.000 kroner til Ecuador

Mens koronakrisen stod på som verst, samlet to 9-åringer fra Høvåg inn et betydelig beløp til Misjonsalliansens arbeid i Ecuador.

Det var en lørdag i juni at de to guttene fant fram joggeskoene for å løpe opp og ned

fra Røynevarden gang etter gang for å akkumulere mest mulig penger. På forhånd hadde folk fra bygda og utenfor forpliktet seg via Facebook til å yte et visst beløp per runde, eller gi et fastbeløp.

De to guttene heter Andreas Eidjord og Tallak Skjerdal, og går i samme klasse på Høvåg skole.

Løypa de sprang, var på

ca. en kilometer per runde, og gikk fra krysset på stien mot Røynevarden, opp til toppen, og ned igjen på baksiden.

I begynnelsen hadde de som mål fire eller fem runder, men de endte på ti. Da kunne foreldrene sende ut en siste oppdatering på Facebook til stor begeistring fra mange støttespillere.

Sluttbeløpet ble på 31.850

kroner. Misjonsalliansen kan forsikre om at pengene kommer veldig godt med i arbeidet i Ecuador. Landet ble hard rammet av pandemien på et tidlig tidspunkt, og statistikken viser så langt (september 2020) over 10.000 døde. Misjonsalliansen arbeider i noen av de hardest rammede områdene i landet.

Terje Skjerdal

Håper å kunne dra tilbake i høst

Familien Wennerberg har stått koronafast i Norge siden i vinter, da de egentlig kom hjem på sommerferie. Returen til Ecuador har vært høyst usikker, men de er åpne for å dra tilbake så fort anledningen byr seg, kanskje allerede i oktober.

I Norge har de oppholdt seg en del i Vennesla, der Lenes foreldre bor, men mest i Notodden, der Lars Ivers foreldre holder til.

De prøver å utføre en del av oppgavene som de ellers ville ha gjort i Guayaquil via nettet. Hver ettermiddag kobler barna seg opp til undervisning fra Ecuador via Zoom.

Familien Wennerberg har naturligvis også vært på besøk i Høvåg. 30. august deltok de på samlingsfesten og oppdaterte sendemenigheten om situasjonen.

På nylig visitt i Høvåg. Bak: Lars Iver og Lene. Framme: Nikoline (9), Natanael Iver (11) og Nelly Andrea (14).

Delta i Håpløpet fram til 15. september

Årets Håpløp gjennomføres over en hel uke, fra tirsdag 8. til tirsdag 15. september.

Løypa går fra kirka til butikken på Indre Årsnes og tilbake igjen – ca. 5 kilometer.

Det er også mulig å løpe den andre veien.

Dersom du vil løpe på tid, tar du tida sjøl og melder den inn til hovag-menighet@lillesand.kommune.no eller til Vipps-nummer 121218. Du må trø på kirketrappa, og på trappa på butikken.

Man trenger ikke å løpe, man kan også gå, sykle eller skate (men tidtaking gjelder bare for dem som løper).

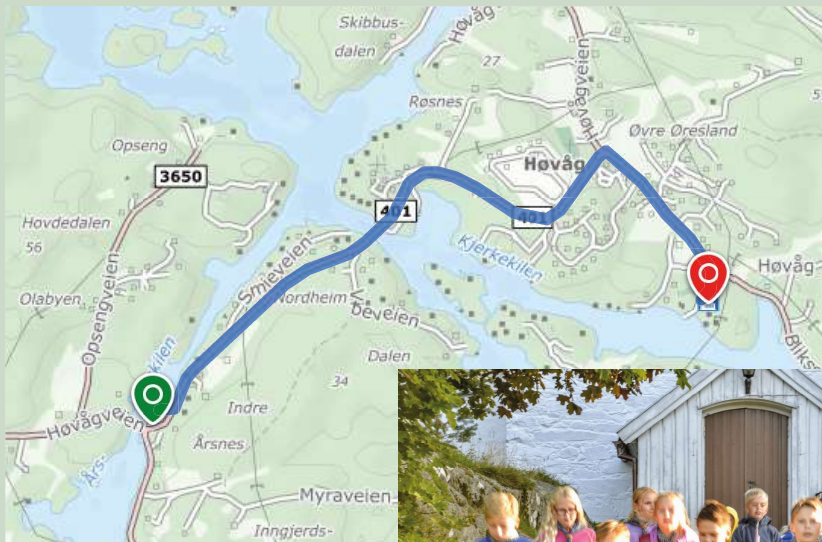
Meld deg på til Vipps-konto 121218.

30 kroner for en person, eller 100 kroner for en familie.

Det er viktig å melde seg på, siden en rekke bedrifter har forpliktet seg til å gi et visst beløp per deltaker!

Pengene går til Misjonsalliansens arbeid i Ecuador, der familien Wennerberg fra Høvåg har virket siden januar 2016 (se forrige side). De bor i Guayaquil, som er den mest koronarammede byen i Sør-Amerika. Misjonsalliansen har hjulpet mennesker der i mange år og gjør det de kan for en befolkning i total krise.

Arrangører: Høvdingen IL og Høvåg menighet

Den 5 kilometer lange løypa går tur-
retur mellom kirka og butikken.

En gruppe fra Høvågspeiderne var noen av de første som fullførte årets Håpløp.

ALLE FOTO: TERJE SKJERDAL

Fra samlingsfesten på bedehuset 30. august. Smittevernreglene byr ikke på altfor store problemer. Familier kan sitte sammen.

Gudstjenester og møter går som normalt, men med noen

Gudstjeneste, dåp, bryllup og begravelse

I Høvåg kirke er det nå kun lov å sitte på annenhver benk (markert med blå teip). De som ikke tilhører samme husstand, må sitte med minst en meters avstand. Ved inngangen må alle sprite seg og registrere navn og telefonnummer. Nå har vi gjort dette mange ganger, og har litt lavere skuldre!

Det nasjonale maksantallet personer på offentlige arrangementer er i skrivende stund 200, men i Høvåg kirke går det i praksis en grense på ca. 125 personer. Dette gjelder alle typer samlinger.

Det er ikke nødvendig med forhåndspåmelding. Bare å komme! (Det kan være noen unntak fra dette.)

Siden koronatiltakene ble innført i

vår, har mange barnedåper blitt gjennomført som egne dåpsgudstjenester med bare nærmeste slekt og faddere til stede. Dette vil fortsatt være et høyst aktuelt alternativ. Det er også anledning til å ha dåp i vanlige gudstjenester.

I begravelser og bryllup er det viktig med god dialog mellom kirke, familie og eventuelt begravesbyrå om den praktiske gjennomføringen. Det er viktig å huske at avstandsreglene også gjelder utenfor kirka og på kirkegården. Vi må gratulere og kondolere med varme ord, uten håndtrykk og klemming.

Nattverd gjennomføres på en slik måte at utdeler og mottaker ikke berører eller kommer for nær hverandre.

Til vanlig er kollekt rundt alteret, bønnvandring og kirkekafe vanlige ingredienser når vi samles til gudstjeneste. Foreløpig venter vi med å gjeninnføre dette.

Salmebøker, leker i lekekroken o.l. må i 24 timers karantene etter bruk. Dersom arrangementer kommer tett på hverandre i tid, gjennomføres ekstra renhold mellom dem.

Hvordan blir det med julegudstjenester? Dette må vi finne ut av!

Kathrine T. Skjerdal

Slik foregår "kirkekaffen" inntil videre. Ingen kaffe, og ingen kaker, men det er mulig å møtes utenfor bedehuset eller kirka til en samtale med avstanden ivaretatt.

Håndspriten er et vanlig syn i disse dager.

De fem hovedreglene

1. Dersom du er syk, så holder du deg hjemme.
2. Vi må holde én meters avstand til hverandre.
3. Det skal være minst mulig bruk av felles utstyr.
4. Vask hendene grundig.
5. Maks 150 på bedehuset og ca. 125 personer i kirka.

mest mulig restriksjoner

Høsten på Høvåg bedehus

Vi er veldig glade for at vi kan starte opp med formiddagsmøter og mange andre aktiviteter på bedehuset. Vi har litt utfordringer når det gjelder smittevern, men vi har regler slik at alle skal kunne føle seg trygge. Vi må også begrense mingling inne på bedehuset.

Når du kommer på et formiddagsmøte eller et annet arrangement, må du registrere deg med navn og telefonnummer slik at det kan bli en enkel sak å finne frem til hvem som har vært på bedehuset dersom vi må drive med smittesporing. Dette er regler som myn-

dighetene har sagt at vi må holde.

Noen aktiviteter er allerede bestemt at ikke skal gjennomføres i høst, for eksempel sløydklubben (tidl. gutteklubben). Vi kommer heller ikke til å ha kirkekafe etter formiddagsmøtene, men det kan hende det blir mulighet for kirkekafe seinere i høst.

Tiden fremover er ganske usikker, og det kan skje at vi ikke kan gjennomføre også andre aktiviteter som allerede er planlagt.

Et stort usikkerhetsmoment er

den store bedehusbasaren i starten av november. Vi ser på løsninger for hvordan den kan gjennomføres på en trygg måte. Det eneste vi vet, er at å gjennomføre basaren slik den tidligere har blitt gjort, blir vanskelig.

Vi ønsker dere hjertelig velkommen til våre arrangementer på Høvåg bedehus. Følg med på www.hovag.org og på Facebook-sidene til menigheten for oppdateringer.

Fredrik Nagell-Dahl

Endringer for KRIK 16+

KRIK 16+ skulle normalt hatt samlinger annenhver søndag kl. 19 i Høvåghallen denne høsten, men på grunn av smittesituasjonen blir det endringer.

Første samling blir søndag 13. september kl. 13.30. Da prøver vi oss på hinderløypa på Hånes/Lauvåsen (vi møtes på parkeringsplassen).

De neste samlingene blir 11. oktober og 22. november. Det kommer mer informasjon om disse samlingene senere.

PUSH-programmet

Lørdager 19.30 til 23.00.
Vanligvis på PUSH-rommet på bedehuset.

- 12. sept Utekino
- 19. sept Vanlig PUSH
- Høstferie*
- 10. okt Galskapens konfirmasjon
- 17. okt Vanlig PUSH
- 24. okt Paintball
- 31. okt Halloween
- 7. nov Vanlig PUSH
- 14. nov Styretur
- 21. nov Vanlig PUSH
- 28. nov Pepperkakehus
- 5. des Quiz og juleverksted
- 12. des Juleavslutning

Følg med på PUSH sin Facebook-side for eventuelle endringer.

Fokus på Etiopia

Etiopia har lenge vært et av Afrikas fattigste land, men opplever en voldsom økonomisk vekst. Denne kvelden skal vi høre mer om dette fascinerende landet på Arikas Horn fra tre personer i Høvåg som gjennom mange år har drevet prosjektarbeid i Etiopia – Tone Qvalben, Jan Myklebust og Terje Skjerdal.

Høstprogram

Denne høsten kan det bli endringer! Programmet oppdateres kontinuierlig

SEPTEMBER

Søn 13. **B** kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale: Harald Avtjern.
Sang: Tony Gulbrandsen. Søndagsskole.

• Kl. 13.30: KRIK 16+

Justøy kapell kl. 17.00: Barnetimegudstjeneste.

Tors 17. **B** kl. 19.00-21.00: Vaffelkveld. Sangkveld v/Kvartetten.

Søn 20. **K** kl. 11.00: Gudstjeneste v/vikarprest. Bygdekvinne- laget pynter til høsttakkefest. 50-årskonfirmantene deltar. Sang: På Tvers. Søndagsskole.

Søn 27. **B** kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale: Mona Edvardsen
Selseng. Sang: Johan Berglihn. Søndagsskole.

HØSTFERIE I HØVÅG

Ons 29. **B** kl. 11.30-13.30: 70+

OKTOBER

Søn 4. **K** kl. 11.00: Gudstjeneste v/sokneprest Kathrine T. Skjerdal. Besøk av Karin Haukalid fra Kirkens SOS.

Lør 10. **Lillesand kirke** kl. 12.00: Barnetime. 5-7-åringene er spesielt invitert!

Søn 11. **B** kl. 11.00: Vitnemøte m/nattverd. Sang: Shine. Søndagsskole.

Tors 15. Minikonfirmantleir for 7. og 8. trinn.

• **B** kl. 19.00-21.00: Vaffelkveld. Etiopiakveld med Terje Skjerdal, Jan Myklebust og Tone Qvalben.

Fre 16. Minikonfirmantleir.

Søn 18. **K** kl. 11.00: Gudstjeneste v/prost Steinar Floberg. Søndagsskole.

Ons 21. **B** kl. 17.00: Familiesamling for 2- og 3-åringene (barn født i 2017 og 2018) med familie (påmelding).

Tors 22. **B** kl. 19.30: Møte v/Norsk Luthersk Misjonssamband. Tale: Åge Solsvik. Sang: Ragnar Dirdal.

Søn 25. **B** kl. 11.00: Familiemøte med Kåre Skuland og Mini- klang. Søndagsskole.

Ons 29. **B** kl. 11.30-13.30: 70+

NOVEMBER

- Søn 1. **K** kl. 11.00: Allehelgensgudstjeneste v/sokneprest Kathrine T. Skjerdal. Ass. generalsekretær Hilde Skaar Vollebæk fra Stefanusalliansen deltar. Søndagsskole.
K kl. 17.30: Minnegudstjeneste v/sokneprest Kathrine T. Skjerdal.
- Lør 7. **B** kl. 12.00: DEN STORE BEDEHUSBASAREN (NB: Usikkert hvordan basaren blir i år. Følg med for nærmere informasjon.)
- Søn 8. **B** kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale: Tønnes Chr. Due-Tønnessen. Sang: Martin Wikstøl. Konfirmanter er spesielt invitert til møtet. Søndagsskole.
- Søn 15. **K** kl. 11.00: Familiegudstjeneste v/sokneprest Kathrine T. Skjerdal Utdeling av 4-årsbok. Miniklang synger.
- Tors 19. **B** kl. 19.00-21.00: Vaffelkveld. Samtalekveld med tidligere kriminaltekniker Lars Engemyr. Tema: Åpenhet om sorg og tragedier.
- Lør 21. **Lillesand kirke** kl. 12.00: Barnetime. 5-7-åringene er spesielt invitert!
- Søn 22. **B** kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale: Kristin Løland Berge. Sang: Gospelkoret Exodus og Tom Jarle Istad Kristiansen. Søndagsskole.
- Ons 25. **B** kl. 11.30-13.30: 70+
- Lør 28. **K** kl. 18.00: Lys våken-leir for barn i 5. og 6. trinn. Påmelding på www.hovag.org.
- Søn 29. **K** kl. 11.00: Familiegudstjeneste v/sokneprest Kathrine T. Skjerdal. Lys våken-barna deltar.

DESEMBER

- Ons 2. **K**: Julevandring for barnehagene
- Søn 6. **B** kl. 11.00: Formiddagsmøte. Tale: Martin Birkedal. Sang: Kvartetten. Søndagsskole.
- Ons 9. **K** kl. 18.00: Julevandring for 4- og 5-åringene (barn født 2015 og 2016). Påmelding på www.hovag.org.
- Søn 13. **K** kl. 16.00: Vi synger jula inn. Lokale musikalske krefter.
- Tors 24. Høvågheimen kl. 12.30: Juleevangeliet leses.
Gudstjenestene på julaften må vi komme tilbake til.
- Ons 25. **K** kl. 12.00: Høytidsgudstjeneste v/prost Steinar Floberg.

Faste aktiviteter

- Morgenbønn: Hver tirsdag kl. 6.00 og lørdag kl. 7.00 (**B**)
Bønn, lovsang og bønn for syke: Hver tirsdag kl. 19.30 (**B**)
Babysang: Tirsdager kl. 10.30 t.o.m. 10. nov (**B**)
Etter skoletid: Annenhver mandag kl. 13.15-15.30 t.o.m. 14. des (**B**)
Miniklang: Annenhver mandag kl. 18.00-19.00 t.o.m. 14. des (**B**)
Sløydgruppa: Ingen samlinger i høst pga. korona.
Jenteforening: Annenhver tirsdag kl. 14.30-16.00 t.o.m. 24. nov (**B**)
Push: Hver lørdag t.o.m. 12. des (**B**). Se Facebook.
KRIK 16+: Søndagene 13. sept, 11. okt og 22. nov (Høvåghallen)
70+: Siste onsdag i måneden kl. 11.30-13.30 (**B**)

Mer informasjon på www.hovag.org og i den utsendte kalenderen.

Tema: Sorg og tragedier

Lars Gustav Engemyr fra Lillesand er en av landets mest erfarne krimteknikere. Han har sett hvordan livet kan fare hardt med mennesker og samfunn. Han har selv opplevd å miste to barn; et i krybbedød og et som resultat av selvmord.

Takk Gud for månen!

Månen er faktisk helt avgjørende for livsbetingelsene på jorda. I Bibelen er den omtalt en rekke ganger.

I Bibelen står månen nevnt direkte 28 ganger. Den omtales som vakker (Høys 6,10), og som det lyset Gud har satt til å lyse om natten (1 Mos 1,16). I salme 89 omtales den som «det trofaste vitnet i skyen» (Sal 89,38). Salme 8, denne salmen som på en så betagende måte omtaler menneskets plass i skaperverket, sier det slik: «Når jeg ser din himmel, et verk av dine fingre, månen og stjernene som du har satt der, hva er da et menneske – at du husker på det, et menneskebarn – at du tar deg av det?» (Sal 8,4–5).

Det er lett å tenke at om månen ikke hadde eksistert, ville dens nattelys vært det eneste vi hadde gått glipp av. Tro det eller ei, men månen er faktisk helt avgjørende for livsbetingelsene her på jorda. Som alt annet i Guds skaperverk passer den perfekt inn i en helhet som er så finjustert at den er egnet til å ta pusten fra noen og hver av oss.

Da månen ble til

Månen ble til ganske tidlig i jordas historie. Astronomene forteller oss at den ble formet ved at en planet som kalles Theia, og som var på størrelse med planeten Mars, krasjet inn i jorda (denne røde planeten som går i bane rundt sola utenfor oss, og som regnes som det neste store målet for menneskelig utferdstrang). Vi snakker altså om en enormt kraftig kollisjon.

Resultatet av kollisjonen var i alle fall at store mengder med masse ble løsrivet og begynte å sveve rundt i rommet. Etter hvert virket tyngdekraften slik at «løsmassene» trakk seg sammen og formet månen.

Det utrolige med dette er at denne kollisjonen må ha vært ekstremt finjustert, dette gjelder både vinkel og hastighet i kollisjonsøyeblikket. Resultatet ble nemlig en helt ekstraordinær og veltilpasset måne. Nivået av finjustering når det gjelder jorda og månen er så ekstraordinært at en astronom som er ekspert på månens tilblivelsesprosess skrev en artikkel i det vitenskapelige tidsskriftet Nature, hvor han hevdet at dette har forårsaket «filosofisk uro» blant astronomer (Tim Elliott i Nature nr. 504, desember 2013).

Sagt på godt norsk betyr det at man kan spekulere over om det finnes en

Kunstnerisk fremstilling av kollisjonen som forårsaket månen. (NASA)

Gud som har en rolle i utformingen av månen til fordel for menneskeheten. Dette må sies å være nokså sterke hentydninger av en astronomisk fagmann i et sekulært vitenskapstidsskrift i retning av at det finnes en Skaper.

Døgnetts lengde

Å kalle månen for ekstraordinær er ingen overdrivelse. De fleste planetene i solsystemet vårt har måner som svever rundt seg. Flere av planetene har mange måner. Bare Saturn (planeten med ringer rundt), har 62 kjente måner (iflg. Store norske leksikon).

Likevel er vår måne helt spesiell. Når det gjelder størrelsen sett i forhold til moderplaneten (jorda), så er den 52 ganger større enn noen annen kjent måne. At den er såpass stor, har blant annet betydning for døgnetts lengde. Til å begynne med snurret jorda rundt sin egen akse med en fart som gjorde at døgnet bare varte et par tre timer. Men takket være gravitasjonskreftene mellom jorda og månen, har jordas rotasjonshastighet langsomt blitt bremsset ned, slik at døgnet nå er 24 timer. Dette er en helt perfekt døgnlengde som gir

Måneskinn ved Blikssund.
(Foto: Terje Skjerdal)

svært gode livsbetingelser for livet rundt oss.

Hadde månen vært større, slik at rotasjonshastigheten hadde vært langsommere, ville døgnet blitt lengre. Et lengre døgn ville ha ført til altfor stor temperaturforskjell mellom natt og dag. En mindre måne, og dermed et kortere døgn, ville ført til mye mer ujevn fordeling av nedbør og større temperaturforskjeller mellom de ulike regionene på jorda. Mange andre forstyrrelser og ubehageligheter ville vært konsekvensene av både en større og en mindre måne.

Antyder universets begynnelse

Ikke bare månens størrelse, men også

dens avstand til jorda er optimal på mange vis. Disse to forholdene gjør at månen ved solformørkelser danner ei perfekt skive som akkurat dekker solskiva sett fra jorda. Dermed er vi i stand til å studere solas atmosfære og flammene som står ut fra den i detalj.

Takket være dette forholdet har astronomene vært i stand til å gjøre en rekke oppdagelser som de ellers ikke ville ha gjort. Den mest kjente er nok observasjonen som det britiske forskeren Arthur Eddington gjorde under en solformørkelse i 1919. Da gjorde han observasjoner som beviste at gravitasjon kan bøye lys, noe som var forutsagt av den generelle relativitetsteorien.

Konsekvensene av denne oppdagelsen (som altså bekreftet Einsteins relativitetsteori), er at universet ikke har eksistert for alltid, men at det har en absolutt begynnelse i tidenes morgen. Månen har altså bidratt til at mennesket har kommet fram til denne erkjennelsen.

Eddington uttalte senere: «Filosofisk er ideen om en begynnelse av dagens orden i naturen avskyelig for meg ... Jeg skulle gjerne funnet et skikkelig smutthull.» Grunnen til at han fant dette ubehagelig, var nok at det stemmer så altfor godt med 1 Mos 1,1: «I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.»

Her må det være grunn til å stille spørsmålet om Skaperen har justert forholdet jord/måne/sol akkurat slik for å fortelle oss nettopp dette. Paulus sier det slik i Romerbrevet: «For det en kan vite om Gud, ligger åpent foran dem; Gud har selv lagt det åpent fram. Hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har de fra verdens skapelse av kunnet se og erkjenne av hans gjerninger» (Rom 1,19–20).

Jordas rotasjonsakse

Månens egenskaper har også en unik innflytelse på jordas rotasjonsakse. De andre planetene i solsystemet vårt har en rotasjonsakse som vinger fra side til side som en snurrebass i sine baner rundt sola. Variasjonene er opp til 85° for flere av dem.

Hadde det samme vært tilfelle for jorda, ville vi fått så store klimavariasjoner

at vi mennesker ikke hadde kunnet leve her. Men heldigvis holder månen rotasjonsaksen vår på plass slik at den ikke varierer mer enn $\pm 1^\circ$. Dermed har vi perfekte årstider og et optimalt klima.

Flo og fjære

Månen bidrar dessuten til 60 % av tidevannsskiftningene – flo og fjære. Dette er akkurat passelig, slik at næringsstoffer trekkes ut i vannet – noe som bidrar til at vannets næringsinnhold er slik det skal for fisk og annet liv i havet. Dessuten bidrar tidevannsskiftningene til at havstrømmene holdes i gang – og det varme og kalde vannet fordeler seg slik det skal.

Sett fra et rent naturalistisk synspunkt er det ganske utrolig et en «tilfeldig» kollisjon mellom jorda og et annet himmellegeme tidlig i jordas historie har ført med seg så mange fantastiske konsekvenser. Om ikke denne kollisjonen hadde skjedd, hadde ingen av oss vært her. Det er virkelig grunnlag for den «filosofiske uro» som astronomen skrev om i Nature.

Takk Gud for månen!

Så takk Gud for månen! Ja, ikke bare for den, men for alt han har skapt – i det hele tatt for at han har justert skaperverket rundt oss på en sånn fantastisk måte til glede for oss mennesker. Det er virkelig grunn til å ta oppfordringen i salme 150 på alvor:

1 Halleluja!

Lovsyng Gud i hans helligdom!
Lov ham i hans mektige hvelving.

2 Lov ham for hans storverk.
Lov ham for hans store velde.

3 Lov ham med gjallende horn.
Lov ham med harpe og lyre.

4 Lov ham med trommer og dans.
Lov ham med strengespill og fløyte.

5 Lov ham til tonende symbaler.
Lov ham med rungende symbaler!

6 Alt som har ånde, skal love Herren.
Halleluja!

Hva kan det være? Johnny Nordmarken har kommet over en stor gjenstand. Denne gangen viste det seg bare å være en kjetting av nyere dato.

ALLE FOTO: TERJE SKJERDAL

Vidar Davidsen og Tor Gunnar Heldal i gang med profesjonelle metalledetektorer.

Noe skrot, og noen skatter. Til sammen ble det funnet ca. 40 mynter.

Tor Gunnar Heldal holder fram et av dagens mest interessante funn, et gammelt signet (stempel).

Gjorde metallsøk utenfor kirka

En lørdag i mai var metallsøkentusiaster fra Lillesand på besøk i Høvåg for å undersøke grunnen utenfor kirka. Bakken skjulte en rekke mynter og andre spennende gjenstander.

De fleste myntene var riktignok av nyere dato, men i fangsten var det også to 2-skillingsmynter fra 1771 og noen mynter fra 1800-tallet.

På grunn av fredningsbestemmelsene kunne de ikke søke innenfor en sone på ca. fem meter fra kirkebygningen. Det er mulig at området der skjuler enda mer, men

en slik undersøkelse må i så fall igangsettes av Riksantikvaren.

De som velvillig stilte opp fra metallsøkemiljøet i Lillesand med eget utstyr var Tor Gunnar Heldal, Vidar Davidsen, Nikolai Davidsen og Johnny Nordmarken. I tillegg deltok lokalhistoriker Terje Ellefsen, også han fra Lillesand.

Signet fra 1700-tallet

Det mest spennende funnet ifølge Ellefsen var et såkalt signet, som er et stempel med inngravering for å lage avtrykk i voks eller brevlakk. Det ble funnet på jordet på østsida bak kirka. Sannsynlig datering er 1700-tallet.

Ellers fant mennene et stort jernkors under bakken i Kirkeparken. Dette er antakelig et gammelt gravminne, siden stedet ble brukt til kirkegård fram til midten på 1800-tallet. Korset blir liggende i jorda i påvente av at fylkeskommunens arkeologer skal vurdere om det skal graves opp.

Gjenstander fra middelalderen eller vikingtida dukket ikke opp i søket.

Arbeidsgruppe

Initiativet til metallsøket var det en gruppe fra historielaget og menigheten som stod for. Gruppen ble dannet etter besøket av arkeolog Øystein Ekroll i Høvåg i fjor høst.

Han påpekte at det gjenstår en rekke ubesvarte spørsmål om historien til Høvåg kirke.

Arbeidsgruppen består av Vibeche Grøddum Dahlskås, Berit Haavik Nilsen, Ingjerd Modal, Halvard Vesterhus, Håkon Lilleholt og Terje Skjerdal. De har hatt en del møter for å diskutere hva som kan gjøres av videre undersøkelser, for eksempel georadarskanning.

De diskuterer også muligheten for å gi ut ei bok om Høvåg kirkes historie, kanskje i 2023, da det er 300 år siden allmuen i Høvåg kjøpte kirka fra kong Fredrik IV i København.

Terje Skjerdal

Bevilgninger til tårnrommet?

Som nevnt i sist nummer av menighetsbladet, ble planene om ombygging av tårnrommet i Høvåg kirke utsatt på ubestemt tid da koronanedstengningen inntrådte.

Grunnen var at det virket vanskelig å drive innsamling i en økonomisk presset tid.

Stortinget har imidlertid som en følge av pandemien vedtatt bevilgninger til alle kommuner for å opprettholde byggeaktiviteten. Lillesand kommune har fått 4,8 millioner kroner.

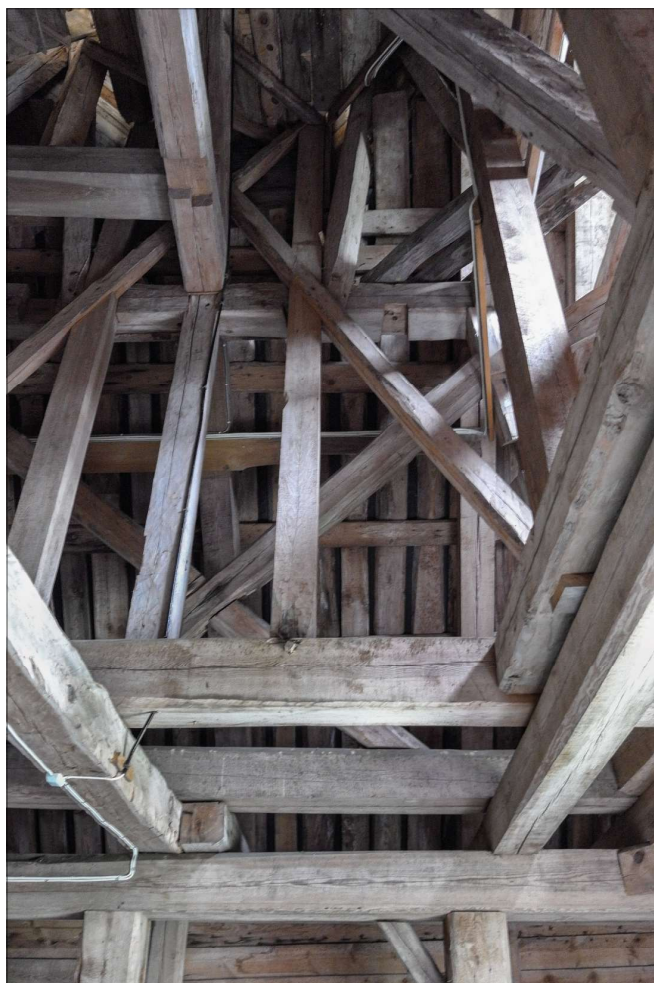
Formannskapet gikk 2. september inn for tildeling av midler til en rekke

prosjekter i kommunen, deriblant 800.000 kroner til tårnrommet i Høvåg kirke. Innstillingen ble gjort med knappest mulig flertall (5 mot 4 stemmer). Fordelingen av koronamidlene skal endelig vedtas av bystyret 9. september.

Menighetsbladet gikk i trykken før bystyret hadde diskutert saken, så vi kan bare vise til andre medier for informasjon om utfallet.

Det er tidligere samlet inn ca. 600.000 kroner til ombyggingen, i tillegg til 150.000 kroner i avsatte midler gjennom kirkelig fellesråd. Med nye 800.000 kroner ville tårnrommet langt på veg være finansiert.

Terje Skjerdal

I dette rommet er det planlagt et forsamlingslokale.

FRA DE INDRE BYGDER

Blåbærtid

I år har det vært et utrolig blåbærrår i de indre bygder. Det har bugnet av bær stort sett over alt. Buskene har stått fulle av bær og vitnet om naturens raushet. Sunt, godt og helt gratis. I tillegg er det svært hyggelig å gå på bærtur.

Blåbærplanta er den mest tallrike av alle skogens planter. Den kan bli opptil 30 år gammel. Blåbærlyngen feller bladene om høsten, men stilken forblir grønn hele vinteren. Den kan derfor bedrive fotosyntese hele vinteren. Det gir den et forsprang om våren. Den kommer raskt i gang med veksten når snøen er borte.

Blåbærplantene har etablert et partnerskap med en liten begersopp som knapt er synlig over bakken. Under overflata, derimot, har disse soppene et svært aktivt system av sopphyfer som omslutter blåbærlyngens røtter. Det blir et samspill som kan minne om en plante. Soppen hjelper blåbærplanten med næring og vann, samtidig som den tar opp eventuelle tungmetaller. Dermed er blåbærene ferdig renset for skadelige metaller. Alle blåbærplantene blir knyttet sammen som store kolonier av dette underjordiske samspillet mellom soppene og blåbærlyngplantene. De fungerer nesten som et individ.

Blåbær er små vitaminbomber, rike på A-, B- og C-vitaminer. Dessuten fulle av antioksidanter. Det sies at blåbær styrker blodsirkulasjonen, og kombinert med vitamin E veldig godt for synet (reduserer utviklingen av grå stær i ni av ti tilfeller).

Bær og selve planten er en veldig viktig matkilde for de fleste av skogens dyr

og fugler på høsten. Elgen spiser enorme mengder blåbærlyng, og mange fugler er fullstendig avhengig av bærene.

Slik mange dyr er avhengig av blåbær, er blåbærene avhengig av bier og humler for effektiv pollinering. Det finnes 172 ulike arter bier og humler som jobber gratis for at det skal bli mye bær. Til gjengjeld får de nektar som blir til deilig sommerhonning.

Noen år investerer blåbærlyngen ressursene sine til å produsere stengel og blad, og da produserer de ikke bær. Når planten har bygd seg opp ved hjelp av naboplantene og soppene, kan de utvikle bær.

Det er gode og dårlige bærår. Grunnlaget for bærproduksjonen legges året i forveien. Godt med vann og høy temperatur midtsommers er gunstig for dannelsen av knoppene som skal bli til blomster. Årets sollys er så avgjørende for bærproduksjonen når det gjelder mengde og sødme. Det rare er at selve blåbærlyngplanten ikke er særlig glad i mye lys. Vi finner derfor de fineste bærene i halvskygge. Etter et rikt bærår trenger plantene hvileår for å bygge seg opp igjen.

Blåbærene er en Guds gave til mennesker, dyr, insekter og fugl. Som så mye annet.

Det er bare å ta imot.

Jan Thorvald Kjøstvedt

Bente Døvik Roland er ny leder for bedehusstyret

Bente Døvik Roland (49) overtar vervet som leder av bedehusstyret etter Fredrik Nagell-Dahl.

Bente er født og oppvokst i Vennesla og har hatt sin tilhørighet og sitt «åndelige hjem» i indremisjonen og på Vikeland bedehus.

– Jeg var med i mange aktiviteter fra jeg var ganske liten og var alltid omgitt av trygge og stødige ledere. Jeg hadde en kjempefin oppvekst i et kristent miljø som har betydd mye for meg i voksen alder, sier hun.

Etter ungdomsskolen gikk Bente et år på Solborg folkehøgskole i Stavanger før hun flyttet tilbake til bygda for å fullføre videregående. Deretter gikk ferden til «Gå Ut Senteret» i Hurdal, hvor hun studerte i ett år, for så å være «reise-ettåring» i organisasjonen For Livsrett og Menneskeverd. Så tok hun utdanning som sykepleier på Lovisenberg i Oslo.

Sykepleier

De siste 25 årene har hun jobbet som sykepleier, men hun har også rukket å ta etterutdanning i tverrfaglig bedriftshelsetjeneste. De siste ti årene har hun jobbet innen HMS (helse, miljø og sikkerhet) som bedriftssykepleier.

Bente giftet seg med Frank i 1997, og sammen har de to barn, Line og Mats, på 18 og 20 år.

– I tillegg til jobben min, som jeg trives veldig godt med, er jeg veldig glad i å være sammen med familien min. De setter jeg uendelig stor pris på! Jeg er også glad i å være ute i naturen og å ta bilder – skaperverket er helt fantastisk, smiler hun.

I 2005 flyttet familien fra Søm/Randesund til Skottevik hvor de hadde kjøpt og renoverert huset til Franks grandtante.

– Vi kom raskt inn i miljøet på Høvåg

bedehus. Jeg har hatt mange ulike oppgaver og verv i løpet av de 15 årene vi har bodd her. Da jeg på nytt ble med i styret i mars, takket jeg ydmykt ja til styrets henvendelse om å bli leder. Jeg har et veldig godt og solid styre med meg, foruten daglig leder Fredrik, sier hun.

– Vi har et flott bedehus som står for ulike aktiviteter gjennom hele uka, med tilbud til barn, unge, voksne og gamle. Mitt ønske er at Høvåg bedehus skal være et sted hvor alle kan føle seg velkomne – og hvor Jesus står i sentrum!

Trenger stødige voksne ledere

– Mitt ønske framover er at barne- og ungdomsarbeidet skal styrkes ytterligere. Vi trenger flere tydelige og stødige voksne ledere rundt våre barn og unge i bygda, sier hun.

Grunnet pandemien ble mye satt på pause i vår og i sommer, men nå har det startet opp igjen med samlingsfest siste søndagen i august.

– Vi håper vi kan få en fin høst med mange gode samlinger og aktiviteter, gjennomført på en trygg og god måte, sier Bente.

Hun vil gjerne hilse med Salme 37,5: «Legg din vei i Herrens hånd! Stol på han, så griper han inn.»

Vi i menighetsbladet ønsker Bente masse lykke til i sitt nye verv! (PS: Fredrik fortsetter som daglig leder.)

Vibeche G. Dahlskås

Nye kirkelige medarbeidere

Charlotte Hansen Meszaros (43) er vikarierende trosopplærer i Høvåg i 30 % stilling. Hun skal delta med aktiviteter for de yngste barna: babysang, jenteforeningen og "Etter skoletid". Charlotte skal også være med på flere andre arrangementer for barna i løpet av høsten. Charlotte bor på Fevik med mann og tre barn. I tillegg studerer hun til en mastergrad i ledelse og menighetsutvikling ved Ansgar høyskole. På fritiden er hun en meget engasjert i speider!

Kjell Aamland (54) har vært vikar i 60 % stilling siden januar. Fra 1. september er han fast ansatt i 80 % stilling som kirkegårdsarbeider. Kjell har i mange år hatt eget entreprenørselskap i Høvåg. Han gleder seg over å ha fått jobben som kirkegårdsarbeider.

Døpt

Høvåg kirke

19.04.20	Maria Kjøstvedt
17.05.20	Neo Brovig
31.05.20	Olivia Adigue Sandum
14.06.20	Eleo Romeo Strand
14.06.20	Georg Løvdal
17.07.20	Lars Kaada Erichsen
02.08.20	Jens Kalland
16.08.20	Johan Mortvedt
07.09.20	Nicolas Reme Øvrevik

Åkerøy bedehus

12.07.20	Thea Breistøl
23.08.20	Eline Vindi Bergstøl

Vigde

Høvåg kirke

08.08.20	Nina Peiqin Lu og Egil Alexander Moen Lundberg
20.08.20	Tina Moshtagh og Asgeir Berglyd Holme

Hæstadneset

06.06.20	Cecilie Drange Hansen og Nicolai Ringøen Vikeså
----------	--

Jordfestet

25.06.20	Svein Hem
01.07.20	Egil Hilmar Moen
05.08.20	Kristin Due-Tønnessen
06.08.20	Solveig Kvaase

Giverkontoer for menigheten i Høvåg

Ungdomsarbeider:	2913.10.13874
Høvåg menighetsråd:	2913.50.02397
Høvåg bedehus:	2913.10.19546

For inntektsåret 2020 kan en få
skattetrekk for gaver inntil
50.000 kr (samme som i 2019).

Takk for gaven!

v:pps

Vil du heller vippe?

VIPPS-koden til Høvåg menighet er: 121218

VIPPS-koden til bedehuset er: 129232

www.hovag.org

Menigheten i Høvåg består av Høvåg menighet (Den norske kirke) og Høvåg bedehus (fri stiftelse).

DEN NORSKE KIRKE

Høvåg menighet

Menighetskontoret i Høvåg

Adr.: Høvåg bedehus	hovag-menighet@lillesand.kommune.no	489 55 788
Ekspedisjonstid: mandag og torsdag 10.00–14.00.		

Kirkekontoret i Lillesand

Adr.: Storgata 2	kirkekontoret@lillesand.kommune.no	37 26 81 81
------------------	------------------------------------	-------------

Mobil og epost

Adm.leder Anne Berit Repstad	anne.berit.repstad@lillesand.kommune.no	900 23 331
Sokneprest Kathrine T. Skjerdal	kathrine.tallaksen.skjerdal@lillesand.kommune.no	901 81 561
Organist Kristi Møllerup Skaten	kmo.skaten@gmail.com	959 40 526
Ungdomsleder Øyvind Wallann	oywallann@hotmail.com	936 04 489
Trosopplærer Charlotte Hansen Meszaros	charlotte.mezaros@outlook.com	917 99 812
Prost Steinar Floberg	steinar.floberg@lillesand.kommune.no	488 99 317
Kateket Helgi Person Jacobsen	helgi.jacobsen@lillesand.kommune.no	936 51 755
Kirkegårdsarbeider Kjell Aamlund		908 37 595
Kirkeetjener Kjellfrid Ribe	kjellfridribe@gmail.com	975 22 675
Kirkeetjener Maritha Bull	bullmap@hotmail.com	476 65 694
Kirkeetjener Hilde Førelund (vikar)		
Kirkeetjener Nils Olav Aase-Bang		
Kirkeverge Hans Egil Hansen	hansegil.hansen@lillesand.kommune.no	489 44 985

Høvåg menighetsråd 2019-23

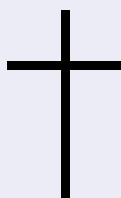
Leder Stephan Kokai	stephan@kokai.no	408 50 408
Øvrige medlemmer: Nine Justvik, Toril Venheim Krossen, Frode Mälen, Johan Berglihn og Kennet Gislefoss. Vara: Inger Margrethe Tallaksen, Ivar Ueland og Maggie Leisegang.		

Kontakt med presten

Presten kommer hjem og holder nattverd dersom det er ønske om det.
Samtale og besøk i hjemmet kan avtales.

Forbønn

Ønsker du forbønn, er du velkommen til å kontakte forbønnsgruppa, v/ Kjell Ribe: tlf. 908 45 790. Et bønneteam kan komme hjem til syke etter nærmere avtale. Edle Bergan (tlf. 977 86 811) har erfaring med samtale/veiledning/forbønn.

HØVÅG BEDEHUS

Daglig leder Fredrik Nagell-Dahl	fredrik@hovagbedehus.no	928 98 093
----------------------------------	-------------------------	------------

Bedehusstyret 2020-21

Leder Bente Døvik Roland	bentodovikroland@gmail.com	984 17 759
Øvrige medlemmer: Lene Selseng Røinaas, Monica Gislefoss, Elise Ueland, Børre Skaar, Nils Harald Ribe og Fredrik Nagell-Dahl. Vara: Kai Even Årseth-Ribe.		

Leie av Høvåg bedehus til private arrangement

Utleieansvarlig Tone Reme	tone.reme@outlook.com	913 47 225
---------------------------	-----------------------	------------

B-BLAD

Ev. retur til:

Menighetsbladets ekspedisjon v/Karin Alfsen, 4770 Høvåg

Trykk: Synkron Media, Birkeland

Neste nummer kommer i desember.

Da drive in-gudstjenesten kom til Høvåg

De strenge koronarestriksjonene i vår gjorde det umulig med innendørs forsamlingsmøter mellom mars og juni. Men gudstjeneste ble det likevel, i hvert fall to ganger. Både 1. påskedag og 3. mai ble det ringt inn til drive in-gudstjeneste på parkeringsplassen utenfor bedehuset. Begge ganger var det prost Steinar Floberg som forrettet. Verdige høymesser ble det. Men helt det samme som en vanlig gudstjeneste er det jo ikke, når menigheten bare kan hilse på hverandre gjennom bilvinduet. Trolig blir det lenge til vi får oppleve noe lignende igjen.

www.hovag.org